

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

***Пашкова К.О., Терентієв І.А., студенти*,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка***

Одним з головних показників успішності для будь-якої держави, незалежно від рівня її соціально-економічного розвитку, є належний рівень соціальної стабільності суспільства. Соціальна стабільність досягається в результаті гармонійної і системної взаємопідтримки трьох головних секторів суспільства – влади, бізнесу і громади. За сучасних умов необхідно вирішувати соціальні проблеми підприємницькими засобами з метою стабільного розвитку.

Розвиток — це та системна складова, яка забезпечує пристосування системи до умов оточуючого середовища, але крім цього ще й переводячи систему на якісно новий рівень.

Всі складові підприємства, як система взаємопов'язаних елементів, під впливом процесів глобалізації змінюються: техніка, технології, управління, інформація, взаємовідносини людей тощо. Їхньою метою є забезпечення усталеного економічного розвитку. Під час функціонування підприємства ми виділяємо такі види розвитку: економічний розвиток, фінансовий розвиток, організаційний розвиток, технічний розвиток, розвиток персоналу, інформаційний розвиток тощо. Інтегральним розвитком у даному випадку є соціально-економічний розвиток.

У результаті дослідження було встановлено, що соціально-економічному розвитку притаманні протиріччя між економічними інтересами власника та розвитком трудового потенціалу та соціальної інфраструктури підприємства.

Соціально-економічний розвиток будь-якого підприємства спрямований на забезпечення економічного зростання шляхом отримання вищих прибутків, створення нових робочих місць, підвищення рівня оплати праці, покращення умов праці тощо.

Реалії сучасної економіки такі, що перевага повинна віддаватись гуманістичному підходу в управлінні, оскільки зростає роль соціальної

* Науковий керівник – Кравченко О.М., к.е.н., доцент

корисності організації, що створюють перспективи розвитку окремим фірмам, галузям та суспільству в цілому. Дослідження існуючих точок зору вчених-економістів щодо визначення соціально-економічного розвитку різних систем дозволило сформулювати наступне визначення соціально-економічного розвитку підприємства.

Соціально-економічний розвиток підприємства – це необоротна, спрямована, закономірна зміна економічного становища та соціальної інфраструктури господарюючого суб'єкта в результаті якої організація переходить до принципово нового якісного стану.

Тільки одночасна наявність всіх трьох зазначених властивостей виділяє процеси розвитку серед інших змін:

- оборотність змін характеризує процеси функціонування (циклічне відтворення постійної системи функцій);

- відсутність закономірності є характерним для випадкових процесів катастрофічного типу;

- при відсутності спрямованості зміни не можуть накопичуватися, і тому процес втрачає характерну для розвитку єдину, внутрішню взаємозалежну лінію.

Ознаками соціально-економічного розвитку для підприємства слід вважати в економічній сфері: економічний ріст – кількісний бік розвитку економічної системи, що характеризується розширенням її масштабів (нароцнення обсягів виробництва та реалізації продукції, розширення частки ринку, підвищення рівня доходів підприємства, тощо); структурні зрушення – це зміни пов'язані з переходом до новітніх прогресивних технологій використанням ресурсів, що сприяє покращенню кінцевих результатів діяльності підприємства; оновлення асортименту продукції і послуг; впровадження інноваційних технологій в управлінні; нароцнення фізичного обсягу капіталу підприємства; задоволення потреб споживачів тощо.

В соціальній сфері: покращення організаційних і соціально-психологічних умов функціонування; покращення корпоративної культури; забезпечення умов професійного розвитку; зростання рівня освіти та професійної підготовки кадрів тощо.

Економічний бік соціально-економічного розвитку, як правило, оцінюють за допомогою коефіцієнтів й абсолютних величин, що відображають ефективність діяльності підприємства. Для оцінки соціальної складової більш прийнятними є якісні показники, що обумовлено специфічністю об'єктів оцінки.

Соціально-економічний розвиток підприємства залежить від економічного зростання, яке викликає якісні зміни в економіці, сприяє її загальному розвитку та розвитку людського капіталу, корпоративної культури.

Першоосновою і джерелом розвитку підприємства слід вважати різноманітні зміни внутрішньо-системного характеру, та зміни, що виступають результатом взаємодії соціально-економічної системи з факторами оточуючого середовища. Ключовим моментом в даному процесі слід вважати протиріччя між обмеженими економічними ресурсами та необмеженістю економічних потреб людини.

Концепція соціально-економічного розвитку з'явилася в результаті об'єднання трьох основних точок зору: економічної, соціальної та екологічної.

Економічна складова концепції розвитку заснована на теорії максимального потоку сукупного доходу Хікса-Ліндаля, який може бути здійснений за умови збереження сукупного капіталу. Концепція передбачає оптимальне використання обмежених ресурсів та використання екологічних, природо-, енерго- і матеріало-зберігаючих технологій, включаючи видобуток і переробку сировини, створення екологічно прийнятної продукції, мінімізацію, переробку та знешкодження відходів.

Соціальна складова розвитку орієнтована на людину і спрямована на збереження стабільності соціальних і культурних систем. Важливим аспектом цього підходу є справедливий розподіл благ. У рамках концепції людського розвитку людина є не об'єктом, а суб'єктом розвитку.

З екологічної точки зору, сталий розвиток має забезпечити цілісність біологічних і фізичних природних систем. Особливе значення має життєздатність екосистем, від яких залежить глобальна стабільність усієї біосфери. Основна увага приділяється збереженню здібностей до самовідновлення і динамічної адаптації таких систем до змін, а не збереження їх у деякому «ідеальному» статичному стані.

Важливі також і механізми взаємодії цих концепцій. Економічний і соціальний елементи, взаємодіючи один з одним, породжують такі нові завдання, як реалізація довгострокового економічного зростання працівників та підвищення їхнього добробуту.

У разі надання першочергових пріоритетів змінам у технічній та економічній сферах, підприємство, як соціально-економічна система гальмує свій соціальний розвиток, тим самим каталізуючи процеси саморуйнування в соціальному середовищі.

Тому об'єктивною необхідністю виступає подальше вивчення соціально-економічного розвитку підприємства на засадах його циклічності, поглиблення теорії та вдосконалення практичних інструментів щодо обґрунтування напрямів розвитку промислового підприємства.

Суть державного регулювання соціально-економічної трансформації у загальному вигляді зводиться до того, щоб змінити існуючий економічний порядок (економічну систему), забезпечити економічне зростання суспільства.

Розвиток соціальної сфери має розглядатися не лише як основний інструмент підвищення добробуту населення, а й як важливий чинник прискорення економічного прогресу, стимулювання нагромаджень та розширення внутрішнього ринку, підвищення продуктивності праці. Для успішного розвитку економічної та соціальної сфери всі дії мають бути пропорційно узгодженими.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ФОНДІВ ЯК ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Саєнко І.І., студент,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Основною ознакою будь якого підприємства є наявність в його власності, господарюванні або оперативному управлінні уособленого майна. Майно поділяють на необоротні й оборотні активи, які відрізняються фізичною формою, місцем у виробничому процесі, впливом на економіку підприємства.

С.Ф. Покропивний визначає основні фонди як засоби праці, які мають вартість; функціонують у виробництві тривалий час, у своїй

* Науковий керівник – Кравченко О.М., к.е.н., доцент